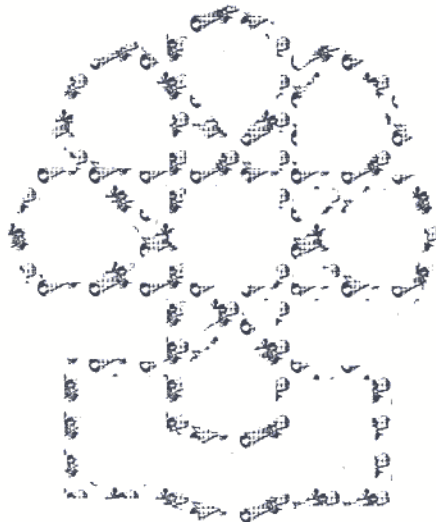

۱۴۱۳

۱۴۸۳

گزارش کارشناسی پیرامون
 طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد
 خانواده شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائرها
 انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه
 ماه متوالی یا یکسال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت
 نموده‌اند (مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷)

معاونت پژوهشی
 تیرماه ۱۳۷۵

کار: دفتر بررسیهای حقوقی

کد گزارش: ۱۹۰۱۴۸۳

عنوان طرح
 طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده
 شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائرها انقلاب اسلامی و جنگ
 تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یکسال متناوب
 داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند (مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷)

مشخصات طرح
 شماره ترتیب چاپ: ۷
 شماره چاپ سابقه: ۱۷۲۸
 شماره دفتر ثبت: ۵
 تاریخ چاپ: ۱۳۷۵/۳/۲۷
 کمیسیونهای ارجاعی: ۱- امور اداری و استخدامی
 ۲- امور اقتصاد و دارایی و تعاون
 ۳- امور نهادهای انقلاب

۱۴۱۳

درباره طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائرها، انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل نه ماه متوالی یا یکسال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند (مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷)

کد گزارش: ۱۹۰۱۴۸۳

مقدمه

الف - هدف از تقدیم طرح

۱- بر اساس آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۲/۲/۱۸ لوایح و طرحهای تقدیمی به مجلس باید دارای موضوع و عنوان مشخص بوده و دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد آن در مقدمه طرح یا لایحه به طور وضوح درج شود.^(۱)

۲- با وجود آنکه رعایت مقررات مربوط به آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی به عنوان قانون سازمان دهنده و مهم الزام آور می‌باشد، متأسفانه طرح تقدیمی «طرح الحاق یک تبصره به قانون استخدام جانبازان، اسرا و افراد خانواده‌های شهدا، جانبازان از کار افتاده، اسرا و مفقودالائرها، انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و همچنین افرادی که حداقل ۹ ماه متوالی یا یکسال متناوب داوطلبانه در جبهه خدمت نموده‌اند (مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۷)»، فاقد مقدمه توجیهی است و این نقیصه در مورد اصل طرح که در دوره چهارم به مجلس تقدیم شده بود نیز وجود دارد.

۳- با این همه با توجه به احساس مسئولیت نمایندگان نسبت به ایثارگران انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی و متن طرح تقدیمی، هدف از تقدیم طرح را به شرح ذیل می‌توان خلاصه نمود:
قابل پرداخت بودن هرگونه دریافتی جانبازان و مستمری بگیران شهدا، اسرا و مفقودین از بابت وضعیت جانبازی، شهادت، اسارت و یا مفقودالائربودن ولو در صورت استخدام رسمی یا غیررسمی و یا دریافت حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری به موجب قانون دیگر یا با مستثنی شدن از ممنوعیت دریافت در حقوق از صندوق دولت و صندوقهای بازنشستگی.

ب - سابقه قانونگذاری

در بررسی سابقه امر ناگزیر از اشاره به مقرراتی که پرداخت دو حقوق را ممنوع کرده است، هستیم که طرح تقدیمی در صد رفع موانع قانونی موجود برای پرداخت دو حقوق یکی پرداختی از بابت وضعیت جانبازی، مستمری بگیران شهدا، مفقودین و اسرا و دیگری پرداختی از بابت استخدام رسمی و غیررسمی یا حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستمری است.

۱- بند «الف» ماده ۸۸ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵، اخذ حقوق بازنشستگی، وظیفه

۱- الف - ماده ۸۷ آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۲: لوایح قانونی که از طرف دولت به مجلس پیشنهاد می‌شود باید اولاً دارای موضوع و عنوان مشخصی باشد و ثانیاً دارای موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان لایحه باشد.
ب - تبصره ۱ ماده ۹۱ همان قانون: رعایت مفاد ماده ۸۷ در مورد طرحها نیز ضروری است.

یامستمری از صندوق بازنشستگی کشور یا صندوقهای بازنشستگی دیگر را با اعتبار سازمانهای دولتی در صورت دریافت هرگونه وجه در قبال خدمات برای سازمانهای دولتی و شهرداریها ممنوع کرده است به این ترتیب که «در صورت دریافت هرگونه وجه در قبال خدمت مستمر از وزارتخانه ها، موسسات، شرکتها، دولتی، شهرداریها و مؤسسات تابعه یا وابسته به آنها و همچنین مؤسسات دولتی که بیش از ۲۵ درصد سرمایه یا بودجه آنها به تشخیص هیأت وزیران از محل درآمد عمومی تأمین می شود، اخذ حقوق بازنشستگی با اعتبار سازمانهای مذکور ممنوع است»

۲- ماده ۹۰ قانون استخدام کشوری وزارتخانهها و مؤسسات عمومی مشمول قانون استخدام کشوری را از استخدام مستخدمین بازنشسته ممنوع کرده و پرداخت هرگونه پولی از این بابت به این گروه از مستخدمان را در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه دولتی دانسته است گرچه قاعده و اصل ممنوعیت پرداخت دو حقوق بر طبق مقررات موجود می باشد با این همه استثناهایی در این رابطه وجود دارد که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

۱- بر اساس قسمت اخیر اصل ۱۴۱ قانون اساسی داشتن سمتهای آموزشی در دانشگاهها و مؤسسات تحقیقی علاوه بر شغل و سمت دولتی بلامانع است بنابراین حقوق دریافتی به سبب سمتهای فوق علاوه بر حقوق و مزایای دریافتی به سبب تصدی شغل دولتی بلامانع است.

۲- تبصره ۱ حق کشف قاچاق و تبصره ۲ ماده ۴۳ قانون استخدام کشوری پرداخت حق التدریس، حق تألیف و تصنیف و ترجمه، حق تحقیق، حق تهیه و تنظیم و رهبری و گویندگی و حق حضور در جلسه... که در غیر از ساعات اداری و علاوه بر وظیفه اصلی مستخدم انجام شود، از شمول ممنوعیت دریافت حقوق و مزایای بیش از یک پست سازمانی مستثنی شده است.

۳- با وجود منع کلی ماده ۹۰ قانون استخدام کشوری برای استخدام مستخدمین بازنشسته، ماده ۹۱ قانون استخدام کشوری به طور ضمنی اجازه داده است که مستخدمین بازنشسته در پاره‌ای از مقامها و شغلها به کارگمارده شوند، در این صورت مستخدم بازنشسته می تواند در قبال انجام خدمات اداری حقوق دریافت دارد ولی حقوق بازنشستگی اش در زمان اشتغال قطع می شود.

۴- به موجب ماده واحده لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/۲/۲۵ شورای انقلاب اسلامی، وزارتخانه‌های کشور، دادگستری، آموزش و پرورش، بهداشتی و بهزیستی، راه و ترابری و نخست وزیر اجازه یافتند قضات و کارمندان بازنشسته را در صورت نیاز و موافقت مستخدم با اجازه هیأت وزیران اعاده به خدمت نمایند.

۵- به موجب لایحه قانونی مصوب ۱۳۵۸/۵/۲۳ شورای انقلاب اسلامی، وزارت بهداشتی و بهزیستی وقت اجازه یافت از خدمت پزشکان بازنشسته به صورت خرید خدمت در روستاها و شهرستانهای دور دست و محلهای مورد نیاز استفاده کند.

۶- در تاریخ ۱۳۶۰/۱۱/۱۸ قانون اعاده به خدمت کارکنان بازنشسته دولت، در صورت نیاز به تخصص آنان و موافقت مستخدم با اجازه هیأت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

با بررسی سوابق امر به این نتیجه می رسیم که پرداخت دو حقوق نیاز به نص قانونی و تصریح قانونگذار دارد که در واقع طرح حاضر در صدد صدور چنین اجازه‌ای می باشد. گرچه دریافتی از بابت وضعیتهای جانبازی، شهادت، اسارت و مفقودالاثر بودن نه حقوق، بلکه می تواند به عنوان هدیه نظام برای

ایثارگران در راه اسلام، انقلاب و میهن تلقی شود.

اظهار نظر کارشناسی

قدردانی و حفظ شئون معنوی و اجتماعی فداکاران و ایثارگران جان بر کف در راه اسلام، انقلاب و میهن، وظیفه اسلامی و ملی همه آحاد مردم به ویژه مسئولین است به ویژه که بنیانگذار فقید جمهوری اسلامی و رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای ضمن تاکید بر مقام والای شهیدان، جانبازان، اسرا و مفقودین انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی، بر تأمین معاش در خور آنان و بازماندگانش اشاره فرموده‌اند.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز از ابتدای شروع به کار مجلس در همه ادوار، در راستای ایفای مسئولیت انقلابی خود و اجرای فرامین رهبری انقلاب در وضع قوانین به نفع ایثارگران موضوع طرح تقدیمی کوشا بوده‌اند و در این رابطه، قوانین حمایتی متعددی از جمله قانون آزمایشی تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۶۹/۲/۱۸ و مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ را به تصویب رسانده‌اند تا شرایط لازم برای حفظ و گسترش حضور معنوی و مستمر جانبازان در صحنه‌های اقتصادی و اجتماعی را تأمین کنند. با الهام از تاکیدات رهبری انقلاب اسلامی و لزوم تشویق و ترغیب حضور ایثارگران در عرصه‌های مختلف و تأمین شرایط مطلوب اقتصادی و اجتماعی برای آن عزیزان طرح تقدیمی را منطقی و مثبت ارزیابی می‌کنیم زیرا:

۱- موجب رفع موانع قانونی موجود در دریافت دو حقوق توسط جانبازان، مستمری‌بگیران شهدا، اسرا و مفقودین می‌گردد.

۲- تشویق و ترغیب و تحرک لازم را برای بازگشت جانبازان و ایثارگران دیگر به عرصه اجتماع فراهم می‌آورد.

۳- در تأمین معاش در خورشان جانبازان و ایثارگران دیگر تأثیر بسزایی دارد.

۴- موجب گسترش حضور معنوی و مستمر جانبازان و ایثارگران دیگر در محیطهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به عنوان یکی از اهداف قانونگذار در وضع قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ می‌شود.

۵- با تصویب طرح پیشنهادی گامی دیگر در تطبیق و هماهنگی مقررات اداری و استخدامی کشور با موقعیت اجتماعی و جسمی ایثارگران موضوع طرح توسط مجلس شورای اسلامی برداشته می‌شود. نکته‌ای که ذکر آن لازم می‌باشد موضوع بار مالی طرح حاضر است، زیرا به استناد اصل ۷۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^(۱) لازم است راههای تأمین هزینه‌های جدید در متن طرح پیش‌بینی شود. در غیر این صورت یقیناً شورای محترم نگهبان با آن مخالفت خواهد نمود.

۱- اصل هفتاد و پنج قانون اساسی: « طرحهای قانونی و پیشنهادهای و اصلاحاتی که نمایندگان در خصوص لوایح قانونی عنوان می‌کنند و به تقلیل درآمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، در صورتی قابل طرح در مجلس است که در آن طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید نیز معلوم شده باشد.»

- ضمن موافقت با طرح تقدیمی شایسته است نکات ذیل مورد توجه نمایندگان محترم قرار گیرد:
- ۱- در انتهای سطر دوم تبصره ماده واحده پیشنهادی کلمات «اسارت» و یا «مفقودالاثربودن» جایجا شوند تا ترتیبات وضعیتهای ذکر شده در انتهای سطر اول و ابتدای سطر دوم تبصره متناسب گردند.
 - ۲- در سطر ششم تبصره در مورد کلمه «یا غیر آن» ابهام وجود دارد و در جملات بعدی در مقام بیان مصادیق مصداقی برای آن ذکر نشده است لذا پیشنهاد حذف آن را داریم.
 - ۳- برای بهتر فهمیدن موضوع توسط مجریان و دست اندرکاران تبصره پیشنهادی به چند بند به شرح ذیل تقسیم گردد تا فهم آن آسان تر شود:

«تبصره - هرگونه دریافتی جانبازان، مستمری بگيران شهدا، مفقودين و اسرا از بابت وضعیت جانبازی، شهادت، مفقودالاثربودن و یا اسارت به موجب مقررات قانونی مربوط با رعایت شرایط ذیل بلامانع است:

 - ۱- دریافت حقوق از بابت استخدام (رسمی یا غیررسمی)، حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستری (به سبب قانون دیگر) موجب قطع حقوق و دریافتی های موضوع تبصره نخواهد بود.
 - ۲ دریافتی های فوق مشمول هیچیک از مقررات مربوط به دریافت دو حقوق از صندوق دولت و صندوقهای بازنشستگی نمی باشد.
 - ۳- در صورت دریافت حقوق از بابت استخدام رسمی، مبالغ مربوط به وضعیتهای مذکور در تبصره حداکثر به سقف مبالغ موضوع ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت قابل پرداخت خواهد بود.
 - ۴- در صورت دریافت حقوق بازنشستگی، وظیفه و مستری علاوه بر حقوق و دریافتی های فوق، یکی از این دو حقوق، حسب تمایل ایثارگران موضوع تبصره (انتخاب مزبور فقط برای یک بار انجام می شود) محدود به سقف پرداختی موضوع ماده ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت می باشد.»

همچنین در خاتمه پیشنهاد می شود نمایندگان محترم، محل تأمین هزینه های جدید اجرای طرح حاضر را در متن طرح پیشنهاد نمایند تا با ایراد شورای محترم نگهبان مواجه نشود.